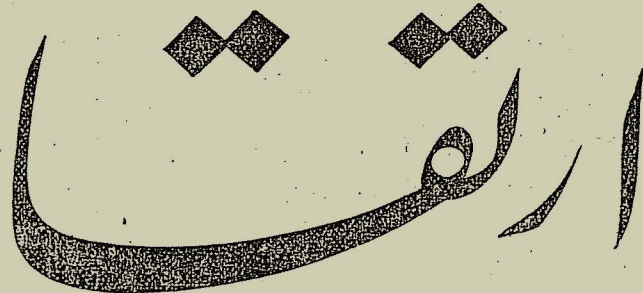

ادبیات ، فنون عسکریه و بحریه ،
وتاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور ناظمه و اکنجه لی فقراتدن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نك استانبول وطشره
ایچون بر سنه لك آتوله سی ۳۲
غروشدرد . پوسته پولی مقبولدر .
صحائفی باجمله ارباب قلمه آچیقدر . هر ای قلم
طوتان یازده ییلیر . مرکزی باب عالی .
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

سینه دردکه اولدی مالامال

یقیلوب قالدیم اولدیغ یرده

عدم آباد منصفم زده

وارمیدر نفعک ای غریب آمال ؟

ملاطیلی :

نجم الدین

— ارتقا —

منتسبین ادبک غزته لرمزه اهدا
بیوردقلری آثاره داریازدیغمز اختارات
خیرخواهانهک کسرهوسه بادی اولاجغنه
دائر بر قسم روایات ایشیدیلور . حال بوکه
مقصدمز — بر زمان معلم ناجی مرحومک
دیدیکی کنی — بیلیمدیکمزی اوکرتمک ،
بیلیمدیکمزی اوکرتمکدر . شو صحیفه لره
درج اولونان انتقادده ظن ایتمه یزکه ، بر اثر
غرض ، یاخود بر خودبینک بولونسون
نیچون ؟.. کیمک ایچون ؟.. ادبیاتمکز
استقبالی ، کوزل اثرلیله تزین ایده جک
ولان کنجلره بزم غرضمزل اولابیلیر ؟
« حسن نیت » دن باشقه اونلر نه کوستره
بیلیرز ؟

ینه بو « حسن نیت » سائقه سیله در ، که
« آمال » عنوانی شو منظومه ایچون ،
بروجه آتی اختاراتده بولونیورز :

« لباس » الفاظ محدودده دندر . « زنبق »
ایله « مطلق » قافیه اولابیلیرسه دم ، بو
« تقیه » مسئله سی برکرده « ده قادنلر »
صورولسه فنا اولماز ..

« سوزیلیر » رینه « کچور » دینسه
« حال بوکه بر نشانه یوق آمدن » مصراعی
بوتون بوتون دیکشدریلسه ، اوچنجی
قطعه ده برقیصه قالمیه حق کبی کورینیور .
ینه سزبیلیرسیکنز ... !

« بکا اولدی بو حال اندیشه »

رینه :

بکا ویردی بو حال اندیشه

دیش اولسه کز — اوقدرایی دکلسه دم —
شیوه لسانزه ده موافق اولمازمی ؟

آثار مشهوره

ندقیقات ادبیه

۷

« ... سیاه ، ماوی کوزلره ، لطیف
یا ناقلره لب برب غرام بولنیور ، سر سری
بر نوازش کبی »

نوازش !.. حسین جاهد بک اوغلمزک
بیله بیلیمه سی لازم کلیر ، که « نوازش »
لطف ایله معامله ، یاخود اوقشاشق (!)

دیککدر . بونک منیسی ، بدویسی ،
وحشیسی ، سرسریسی اولماز !.. اوقشا-
نق (!) دائماً اوقشاشق !.. بناء علیه
« سر سری بر نوازش !!! » کله لرندن
« نوازش » ی انتخاب ایده جکز ، « سر سری »
بی دیار ابدن طرد ایده جکز !.. جاهد
بکک خاطری قالماسون !..

« ... علناً آراجق چیک برکله سویلنسه ... »

دقت بیوریلورمی ؟.. « چیک »
هم پک چوق اولیور ، هم محلنده صرف
اولونیور !.. بونلر هب حسین جاهد بکک
تقاصندندر . ادبی بر اثرده « چیک »
کله سی بیله بولونمالی !.. بویله تحفله
تصادف ایتدکجه « اوقادینی » کتابی محرره -
سنه « الله عشقنه اولسون ، بکا اوکره -
دیکز ، « ضیا » می چیک اولور ، « کله می
چیک اولور ، یوقسه لایقیله قایناماش
طاووق سوکوشومی ؟.. » دیه جکم ...

همیزی پیشین شو عالم مطبوعاتک
جاهد بکی بویله چیک بر افااسنه — کرک
ده قادنلر ، کرک طوب آتالر طرفندن —
هزار تأسف !..

« بویوک کرک یاننده دورمه لری موافق اداب
عد ایدیلن قیصه البسه لی چیچکر ایکینر
اوچر قول قول دولاشیورلر ، اون اوچر ،
اون دردر یا شلرنده کی شوک کوچک آغیزلر اوزاق
طوتولدقلری مالک کیزی کورولتولرینه طنت
افزا برعکس صدا ویریورلر دی . »

بو عباره ایچون تعمیق فکر ایدرسه ک
اوزوله اوزوله ، یوروله یوروله « قیصه
البسه لی چیچکر » ک قیصه انتاریلی چو-
جقار اولدیغنی آکلارز !.. دوشونه
دوشونه ترله یه ترله یه ؟.. لکن « اون
اوچر ، اون دردر یا شلرنده کی شوک کوچک
آغیزلر (!!!) ی کله لری اوقدر بی معنا که ...
حسین جاهد بک ، النده برکاغدمتی
اولارق ، خرام موزونیه ، اولیه قیریق
دوکوک جناب یاخود فکرت بک افندیلری

کورده رک « لان ته نیس » دیه بر حکایه یازدم .
امان تصحیح بیورک ! « استرخمنده
بولندیغی وشبه دن وارسته اولدیغی اوزره
« لان ته نیس » عنوانی بوعجوبه مطبوعات
بونلر طرفندن تصحیح اولوندیغی حالده
ناصل اولمشده ، « اون اوچر ، اون دردر
یا شلرنده کی شوک کوچک آغیزلر !.. » کله لری
چیزلمه مش !.. بزاونلرک رنده اولسه یدق ،
عبارتی چیزمک دکل ، اونک اوستته برشیشه
مرکب دوکر دک !.. جاهد بکک لکله سی
کورولمه سین ، بی معنایازدیغی اکلاشیلما سین
دیه !.. فقط اونلرده معنور !.. همیزک
باشنده !.. آرا صیرا بویله اثر ذهول
اولور !.. هله بازار ابرتسی صاحب لری
« اوخ !.. ویک کره اوخ !.. نه اعلا
ویریشدیرمشک !.. داندینی بکم ، حویپالا
پاشام !.. » دیندکجه بو « ذهول » اثر لری
دمادم وقوع بولور !..

بعضاً انسان ، اعتدال دمنی دخی غیب
ایدیور . ناجا اولارق ، بزه سلام ویرمه -
دکترینی ادعا ایتدیککز بو بویوک آدم لک
عجبا شونلری اوقومغه تنزل ایدوب
ایتمه دکترینی بنده سزه صورارم !..

« ... بیاض قورسای آرهنسندن چقار
دیغی صحیفه لرده کی رسمی کوسترمک ایچون
کیزی بر آیدینلق آزارکن ... »

آکلاشیلماز ، ای قاره ! اکلاشیلماز !..
بو « کیزی آیدینلق آزارکن ... » « بورنبه
قندیل طاقازکن ... » اولاجق !.. حسین

همده ظن ایدرم که ینه پارسدن
مفارقت ایده جکم ، بواده حقیقت بشقه
یردن دها زیاده صیقیلورم . (نه رنه تا) یه
کیده جکم اوراده ارزوایتدیکم حاله مالک
اولورم .

یا لکن قالمی افراطله سورم . بوضورتله
هیچ اولمزه سور سولیمه مکسزین
صیقیلیرم .

ناس تمام یاشمک قاج اولدیغنی صور -
بیورسک ۱۸۵۰۰ سنه سی اغستوسک
باشنده طوغمش اولدیغمدن ۳۴ یاشمده
بیله دکم . ممنونیسک ؟ شیمدی بندن فطو -
غرافی ایستیه جکمیسک ؟ سکا اختار ایدرم که
کوندرمیه جکم .

اوت ، کوزل قادینلری سورم ، فقط
بعض کونلرده اولیورکه اونلردن قطباً
نفرت ایدیورم

— مابعدی وار —

برشی برغیرتک زجهته برحرکتک یور -
غولغنه دک کورونمور . هیچ یایدوس سز
صیقیلورم ، استراحتسز وامیدسز .
چونکه هیچ برشی ارزو ایتیمورم ،
هیچ برشی بکمیورم همده مادامکه
ایچندن ایچغه قونوشیورز . سزه
اخطار ایدرم که ایشته بو بنم سوکنجی
مکتوبمدر ، چونکه آرتق یتیر اولمغه
باشلادی .

سکا نه ایچون یازمقده دوام ایده جکم ؟
بوخی اکندیرمیور . بویکا استقباله
روحی اوقشایه جق برشی قازاندرمز .
اوخالده (؟)

سنی طانیغه هوس ایتیمورم ، امینم که
چیرکینسک ، اوندن بشقه خط دستمدن
سکا بویله ای کوندردم .

بیلیمیسک که بونک هر بردانه سی
اون برساتمیدن یکر می ساتیمه قدر
اوطوریور ، محتویاته کوره .

قارشى ذره قدر چکنیمه لم وایکی بابایانی
کبی آچیق قونوشلم .

اولیه اولسون ، حق سزه برتسلیمیت
کامله دن مثال ویرم جکم . شو بولندیغمز
نقطه ده ، بک اعلاسن لی بن لی قونوشه
بیلیرز دکلکی ؟ اوخالده سکا صیغه مفردله
خطاب ایدیورم ، اکر بو خوشکه کیتمد -
یسه ویقتور هوغویه مراجعت ایت سکا :
« عزیزشاعر » دیه جکدر .

بیلیمیسک که کندیسنه نورسیده
معصوملرک تسلیم ایدلیکی بر درس معلمی
نقطه نظرندن بکا آسرت شیلر سو -
یلمیورسک . نه یا هیچ ادیب تربیه لی دکلیمسک
نه مطالعاتکده ، نه محراتکده ، نه افاداتکده
نه افعالکده ، ها ؟ ذاتاً متردد ایدم .

وظن ایدیورسک که بنی برشی
اکندیرمیور ! و بن الای ایدیورم ؟ بنم
زواللی ژوزفم . کونشک التمه بنم
قدر صیقیلان بر آدم یوقدر . بکا هیچ

ارتقا بک تفرقه سی {۵}

شیده روح

منجلی : نورالدین فرخ واحد راسم

شویارچه نک عدم ارتباطی عفو
ایدیکز ، بنی ده اوزون مدت مکتوبسز
براقیکز .

بونک اوزرینه ای اکول اناس ،
سزی تبریک ایدر و بردهشت مقدسه ایله
کننده سزک پرستار صادقز (سوات
تهن ژوزف) دیرم .

۸۳ دولونغ سوقاغی

عزیم ژوزف ، مکتوبکیزک اخلاقی
بودر ، دکلکی ؟ مادامکه هیچ بروجه له
یکدیگر می طانیورز ، بری بریمزه

جاهد بك بو!.. تعبیرمې، مضمونې بولماز!.. بكمز فرانسزجه بيلير، فرا- نسزجه!.. چو جوق او يونجاغې دكل!.. «والا تين، آمبويلان طبيعتي، ريكار قيز!..»

غزته ترك اوضاع واطوارندن شكايستيدكي مناق افندي به ايشته برسمايه دها!.. مناق افندي، - حسين جاهد بلك اسلوب بيلغ افاده سنجه - بر آرتيسته الزم اولان صورت افاده يي حيات مطبوعات صاحبندن او كړنملي!.. سوسينلر بوطر ز تبليغي، سوسينلر!..

«چيلاق برخچر دميري كي...» بوده بر بيلمجه!.. «خنجر» چيلاقيدر، دكيدر؟ «خنجر» ديند كدن صوكړه بو آلت جارحه نك دميري اولورمې اولمازمې؟.. معما!.. بومعمايي حل ايدن ده قلدان ياورولر ينه بر قوطو [يسكوي] برخو وال ده... كچلم:

«ژوليا خسته وجودنده يكي اويانان بك زنده برمرام ايله آياغه قالقدى...» ترجمه -

ژوليا، يعنى ژوليا تسميه اولنان قيز يتمش، ازيلمش، يعنى خسته اولمش وجودنده يكي اويانان، هنوز خمور خمور كوزلر يي قيريشديران بك صاغلام بر ايسته يش، بر آرزو، بر مقصد ايله آياغه قالقدى. احتمال، «فينو» لكې صالطه دوردى!..

بنده كز فرانسزجه به واقف اولماد- يغم... ياخود واقف اولماديني ايجون، حسين جاهد بلك مطرا بولون وشمس عبارت يي يو بولده ترجمه ايدنيور، ياخود ايدنيورم!..

«ريشار، ته بت! اون يوره نوووار. ديوردي.»

حسين جاهد بلك بيلديكي فرانسزجه بو قدر ميدر؟.. آرقه سى (۱) كزى؟

«رونه قا» حكايه سنده بر چو جوق حقه ده، حسين جاهد بك، فتح دهان بلاغت بيان ايدنه رك، بيوروركه:

«... ويزليرامغه بلاشلايرق...» آريمې، سيورى سينكمې!.. هر حالده آغستوس بوجكي اولماق كرك...!

«آرتقه وركه داديني، دوداقلرنده تبسم، ايلرله مز...»

كورويور سيكزيا؟.. «چيك» لر ياواش ياواش كورمه اولويور!.. همان همان پشه جك!.. يراز صير ايدك!..

امان يارې!.. سيميتلره اكسكلره عطف اولونماسى لازم كلن «كورمه» صفى داديلر ايجون ده «علم» اولويور!.. صوكړه:

آل سكا بازداق شكرى... تنى كورمه دادى اللزى... تنى قويارم آغزيكه بيري... تنى اويوسون ده يوسون... جاهد بك ديندكجه قيزيلور، «اولنره قارشى سكوت تحقيردر!» دينليور!.. بو رواميدر؟..

«يارك بزه بر جواني يوقى؟» «هراقشام النده برايكسى، يالكز باشنه بر ماصده وقتى اولدورن...» الله عشقنه اولسون، سويلهيك: شو عبارت ده ترجمه شيوه سى وارمى؟ وقتى اولدورن!.. نه ديمك؟ «... خفت مزاجلر ينه قارشى اعتراض ايدرجه سته، ايرى، بوغوق تكديرلر باغير مقدمه ايدى.»

— ترجمه —

قيزلرك شماريقلقلر ينه قارشى اعتراض ايدرجه سته قوجامان (طورامان وزننده) بوغولمش تكديرلر باغير مقدمى ايدى.

«... دوقولته كوملك قعيد مهملى آلتنده...» آلك سزه مهمل برسوز دها!.. حل ايدنه بر عدد «حيات خجل» اهدا اولونه جقدر.

«غليظ، چيك كله لره سربست بر جريان ويرمى.»

باقلم شو صحيفه لر ايجنده دها قاچ دانه چيك كله به تصادف ايدنه جكز!.. غرب بر نمونه تقليد:

«ابتداي ليك اشباح آفاقه. يايديني اسرار انكيز پرده لك ظلام ميهيتلر آراسنه براق ماوى كوزلى برمر كوزيت متفكرانه ايله منعطف ايدى.»

حسين جاهد بك - كوروليوركه -

طرز افاده ده خالد ضيا بك افندي يي تقليده چالشيور. حال بوكه خالد ضيا بك افنديك - كنديلر ينه خاص بر طرز افاده ايله - يازدقلى تعميق، تدقيق ايديله جك اولور. سه «انسانك - ولومهم اولسون - دائما بر تشييه، دائما بر كوزلكي سچه، بيلديكي تسليم اولنور.

حسين جاهد بلك بوتقليده دخى موفق اولماديني، يعنى بونده ده عجميلك كوسترديكى يوقاريكي دوسطر يي مضانده آكلاشليميورمى؟ كاشكي عبارت لرى عينا آلسه ده - ضرر يوق، بز عفو ايدرز - بويه قارمه قاريشيق يازماسه!..

«فيزك فرارى ضيا سى...» «فرارى نظر» ك نظيره سى!.. كچركن، بولوحه به تبيل بر نظر عطف ايتكدن كرى قالازدم.»

«نظر» ك تبلي، چاليشقاني اولمازما، حسين جاهد بك بو!.. نه ديرده اولماز، نه يازارده قبول ايديلمز!..

جاهد بك، رسم يابان بر قيزه وجوده كتيرديكي بر لوحه دن دولاي بر كجه تقدير صاوورمش، «ميس هه رى» تسميه اولونان بونازنين (!) - جاهد بك قولنجه - كوزل بر تركجه ايله بويه ديمش:

«ايله مى بوليور سكر، افندم؟» بوسؤالك، ياخود بوافاده نك كوزل بر تركجه اولديغنى تساييم ايدرميسكر؟ «ميس هه رى» نك يرنده دها كوزل تركجه بيلير برقادين اولايدي، بويه ديردى: «استغفر الله افندم! سزه ايله كليور!..»

محمد جلال

صبح حياتى

— مصطفى كمال بك قدراشه —
كيجه نك نصف اخيرى ختامه ايريور. كائنات صمت وسكونت ايجنده پويان. يالكز شهر كز بر ينه يقين اولان مناره لرندن مؤذنان خوش الحانك انسانه نشئه معنوى بخش، ايدن وجد آوار صدالرى ايشيديليور.

وقت امساك. موقع مخصوصندن آتيلان طويلر شهرى صارصير، مناره لرندن ايشيديلان آواز خطاب قلوب مسلميني مستغرق وجد قيليور، يكديكير يي ولى ايدن «الصلاة خير من النوم» ندائى لاهوتيسى بتون مؤمنين موجدنيك بادى ايقاظى اوليور.

هر كس وظيفه عبادتى ايفا ايدنيور؛ بتون موجودات، بتون مخلوقات كنديلر ينه مخصوص برندائى تنى ايله جناب صانع حقيقى به تهليل خوان اوليور، ايله بر اشرف ساعت كه هر بر مؤمن نائل اجر ومثوبات اوليور. اوج، نه سعادت!..

كيجه نك پرده سيفامى يواش يواش چكيليور؛ جهان آتشن رنكلره مستغرق اوليور؛ هر آسيانه دن آواز تهليل، هر بيتدن صدائى تكبير دويوليور؛ وقت صباحك صفائى جاودانيسى اقتطاف اولنيور. شهر كز بتون جامعلرى بختيار امتله

ملا مال؛ صلوة صباح جماعت كبرا ايله ادا اولنيور؛ هر قلب خالق ذیشانك عظمت الهيه سته، قدرت ربانيه سته خلوص قلب ايله ايمان ايدنيور؛ بتون امللرى جديتدن عبارت اولان قلوب مؤمنين دن چيقوب صانع شرك اوامر و نواهيسى تصديق ضمننده باركاه احديته ايصال اولنان آواز نيازك قبول رب مستعان اولمى ايجون جان ويوركدن سويله ن آمين صدرلرندن او صاف يوركدره - بختيار امتدن اولدقلى نيك بر تبشير صمدانيسى اولمى اوزره - لطيف بر سرنلكر حس ايديليور. عبادت تبادى ايتدكجه نشئه روحانيده ده بر ذوق مترقى حصوله كليور، بر صفائى بي مثل كه طوبولمى نه در بيلنميور. كرك معبد مسلميندن. كرك شهرك اوته سندن بر يسندن غلغله تكبير ايشيد- يليور، اومسعود قبلر دن ترشح ايدن تضرعانك عند باریده مستجاب اولمى ايجون عمق دلدن دعا لر قويسور، بونشئه لاهوتيك رايحه كران بهاسى اك ضعيف قلبلره بيله مدار تسلى اوليور. سينه سوز افتراق اولان بر قلب مأیوس بوسداي الهى يي ايشدكجه، بونشئه معنوى يي حس ايتدكجه اوصفاي مسرت اوده اشتراك ايدنيور، بو حال نارحسرت ايله ملولان اولق وفاداره بتون آلامى اونوتد يره رق متانت، صبر بخش ايدنيور. برايكي كون اقدام سبب حياتك غيوبت اديسندن نالان اولان بر قلب يتيم ده بو ذوق سليمندن نشئه مند اوله رق شوصفاي ربويتدن حصه چين اولمغه چالشيور.

اذانلر اوقوندقجه، مساكن مؤمنيندن آواز سوز وكذاز واصل سمع عبرت اولدقجه اومعصوم قلبه ده ايسته كوي ربيور. زواللى معصوم سجاده نشين طاعات اولمش ايفائى عباداتده بولنيور، بو حال اوبى كناه يوركى بر قاتدها تهيج قيليور. ديدۀ بصيرتندن بوشانان ووجه طفلانه سنه دو كولان حسرت دائى ياشلرى قلب جفاكار يي ازنيور، درونى بر آم تحسّر او حقيقى اوبينك مظهر غفران بي امتنان اولمى ايسته يور...!

اوت؛ بتون امل، بتون ايسته كى قره طوبرق ايله آلوده اولان او وجود معززك نائل غفران اولمى.

دعا ايدنيور، دعا لر ايتدكجه قلبى